

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 111

август – септември - 2008

Korbely против Унгарија - 9174/02

Пресуда 19.9.2008 [Голем совет]

Член 7

Член 7-1

Nullum crimen sine lege

Осудителна пресуда во поглед на дело што не претставувало кривично дело согласно релевантното меѓународно право во време на извршувањето:
повреда

Факти: Апликантот бил пензиониран воен офицер. Во 1994 против него било покренато обвинение заради негово учество во задушување на бунт во Тата во тек на револуцијата во 1956. Тој бил обвинет за командување, како капетан, со одред од 15 лица со задача да повратат контрола врз зграда на полициската служба којашто била заземена од бунтовниците, и за тоа што стрелал, а наредил и неговите луѓе да стрелаат во цивили. Неколку луѓе го загубиле животот или биле повредени во инцидентот, којшто согласно наодите на домашните судови, бил покренат кога еден од бунтовниците извадил пиштол од џебот на палтото откако му било кажано да го предаде оружјето.

Судечкиот суд првично ја прекинал кривичната постапка врз основа на тоа што наводите на обвинението против апликантот претставувале убиство и поттикнување на убиство, а не злосторства против човештвото, така што нивното гонење било застарено. На крајот, сепак, апликантот бил осуден според Член 3(1) од Женевската конвенција од 1949 за злосторство против човештвото преку повеќекратни убиства и бил осуден на затворска казна од пет години. Тој отслужил дел од својата казна пред да биде условно ослободен. Пред Европскиот суд тој се жалел дека е осуден врз основа на дело што не претставувало кривично дело во време кога било извршено.

Право: Судот морал да утврди дали, во време на извршувањето, делото на апликантот претставувало казниво дело дефинирано со доволна достапност и предвидливост според домашното и меѓународното право. Апликантот бил осуден за повеќекратни убиства, коишто унгарското законодавство ги сметало за злосторство против човештвото казниво согласно Женевската

конвенција. Оттука, осудителната пресуда била заснована исклучиво врз меѓународното право. Бидејќи Женевската конвенција го задоволува тестот на достапност, Судот се свртел кон прашањето на предвидливоста. Решавајќи по тоа прашање, тој испитал, прво, дали делото на апликантот можело да претставува злосторство против човештвото како што тој концепт се разбирал во 1956 и, второ, дали може разумно да се каже дека жртвата на наводното дело „не учествувала активно во судирите“.

(а) *Дали можело делото на апликантот да се смета за злосторство против човештвото*: Иако убиството во смисла на заедничкиот Член 3 можело да претставува основа за осудителна пресуда за злосторства против човештвото извршени во 1956, било потребно да се присутни и други елементи. Тие се изведени не од заедничкиот Член 3 тукму од елементите на меѓународно право инхерентни на концептот на злосторство против човештвото, особено условот кривичното дело за кое станува збор да не е изолиран или спорадичен акт, туку да сочинува дел од „државна акција или политика“ или од широко распространет и систематски напад врз цивилното население. Домашните судови, сепак, го ограничиле своето испитување на прашањето дали бунтовниците спаѓале под заштитата на заедничкиот Член 3 и не го испитувале понатаму прашањето дали убивањето ги исполнило и дополнителните критериуми неопходни за да постои злосторство против човештвото, особено, дали тоа требало да се посматра како нешто што сочинува дел од широко распространет и систематски напад врз цивилното население. Иако Врховниот суд утврдил дека централните власти успешно воделе војна со цивилното население, тие не се осврнале на прашањето дали чинот на апликантот требало да се смета како нешто што сочинува дел од таа државна политика. Оттука, било отворено прашањето дали конститутивните елементи на злосторство против човештвото биле задоволени во случајот на апликантот.

(б) *Дали можело разумно да се каже дека жртвата не учествувала активно во судирите*: осудителната пресуда за апликантот била заснована врз наодот дека една од жртвите не била борец во смисла на заедничкиот Член 3. Таа одредба ја проширила заштитата на лица кои не учествуваат активно во судирите, вклучувајќи ги и припадниците на оружените сили кои го положиле своето оружје. Починатиот јасно земал активно учество во судирите, зашто тој бил водач на вооружена група бунтовници кои преземале насилни дејствија, ја презеле контролата врз полициската зграда и го заплениле оружјето на офицерите. Домашниот суд го утврдил фактот дека тој тајно носел рачен пишол и дека не ја сигнализирал јасно и недвосмислено својата намера да се предаде. Наместо тоа, тој стапил во жива караница со апликантот пред да го извлече својот пиштол, со непознати намери. Бил застрелан токму во тек на тој настан. Соодветно, во светлина на заеднички прифатените стандарди на меѓународното право применливи во тоа време, Судот не бил уверен дека можело да се каже дека починатиот го имал положено своето оружје во смисла на заедничкиот Член 3 или дека тој спаѓал во било која друга од категориите на лица кои не се борци.

Соодветно, не било покажано дека било предвидливо дека постапките на апликантот претставувале злосторство против човештвото според меѓународното право.

Заклучок: повреда (единаесет наспрема шест гласа).

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.